

DODATOK č. 1
k štátnym vzdelávacím programom pre gymnáziá, stredné odborné školy
a konzervatóriá

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva dodatok č. 1 k štátnym vzdelávacím programom pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá s platnosťou od 1. septembra 2016.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v oblasti zvýšenia pozornosti a zabezpečenia výučby žiakov gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie odporúča gymnáziám, stredným odborným školám a konzervatóriám nasledovné aktivity:

1. Exkurzie do koncentračných táborov a pamätných miest holokaustu

Slovenská republika: Múzeum holokaustu v Seredi, Múzeum židovskej kultúry v Bratislave, Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, Ústav pamäti národa v Bratislave, Pamätník rómskeho holokaustu v Dubnici nad Váhom, Pamätník rómskeho holokaustu v Dunajskej Strede a iné,
Poľská republika: Koncentračný tábor v Osvienčime-Brezinke a iné,
Česká republika: Koncentračný tábor v Terezíne.

2. Návštevy miest a obcí, kde boli postihnutí fašistickými represáliami Židia, Rómovia a príslušníci ostatných národov, etník, politických a sociálnych skupín

Slovenská republika: Baláže, Čierny Balog, Kalište, Kremnička, Kľak, Ostrý Grúň a iné,
Česká republika: Lidice, Ležáky, Brno a iné.

3. Realizácia projektov a súťaží zameraných na aktivity, ktoré vyjadrujú postoj žiaka k téme alebo historickej udalosti pod názvom „Kto nepozná svoju históriu, tak sa z nej nepoučí a stále ju opakuje“

- a) „Pátranie do minulosti“ – životné príbehy obetí holokaustu, fašizmu a nacionalistickej ideológie, rozhovory s ich rodinnými príslušníkmi;
- b) umelecké projekty/súťaže s historickým, právnym a hodnotovým zameraním (výtvarné a pod.);
- c) literárne projekty/súťaže s historickým, právnym a hodnotovým zameraním (eseje, spomienkové denníky a pod.).

4. Organizovanie besied s pamätníkmi fašistického prenasledovania a teroru, resp. s ich rodinnými príslušníkmi

Odporúčaná metodika

Na vyučovacích hodinách dejepisu, občianskej náuky, etickej výchovy, náboženskej výchovy/náboženstva, slovenského jazyka a literatúry odporúčame uplatňovať vhodné metódy, ktoré rozvíjajú u žiaka gymnázia, strednej odbornej školy a konzervatória kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú úroveň vzdelávania. Hlavným zámerom je prostredníctvom aktivizujúcich metód posilniť u žiaka poznatkovú bázu o emocionálny rozmer, rozvíjať kompetenciu komplexného prístupu pri utváraní jeho názorov a postojov.

1. Aktivizujúce metódy:

- a) podporujú záujem žiaka o učenie,
- b) podporujú u žiaka intenzívne prežívanie, kritické myslenie a konanie,
- c) využívajú už získané skúsenosti a vedomosti žiaka,
- d) významne podporujú a rozvíjajú poznávacie a emocionálne procesy žiaka.

2. Oral history (ústne podávaná história) je vhodná metóda na vyhľadávanie a zisťovanie svedectiev holokaustu.

3. Kolbov cyklus skúsenostného učenia je model učenia, ktorý vychádza z vlastnej, alebo zo sprostredkovanej skúsenosti:

- a) osobná alebo sprostredkovaná skúsenosť,
- b) pozorovanie a reflexia, vytvorenie hypotézy,
- c) abstrakcia a overenie hypotézy,
- d) aktívne experimentovanie a overenie poznatku.

Učenie založené na skúsenosti/zážitku, poskytuje nové možnosti vzdelávania a zdokonaľovania sa.

4. Problémové metódy:

- a) analýza prípadových štúdií,
- b) heuristické metódy,
- c) metódy čiernej skrinky,
- d) metódy konfrontácie,
- e) metóda paradoxov.

5. Diskusné metódy, ich cieľom je naučiť žiaka otvorene komunikovať, vnímať ostatných, vedieť ich počúvať, klásť otázky, vecne argumentovať.

6. Situačné metódy sú založené na prehľadnej, riešiteľnej, primeranej a vhodnej problémovej situácii. Ide o modelové situácie vychádzajúce z reálnych udalostí, ktoré treba vyriešiť, vyžadujúcich komplexný prístup a vedomosti z rôznych predmetov.

7. Inscenačné metódy alebo Hranie rolí vychádzajú z priamej skúsenosti. Žiak získava emotívny zážitok a skúsenosť, sám je aktérom predvádzaných situácií.